

XXIII. évfolyam Subotica, péntek 1922. szeptember 22. 259. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn dőbben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90.—dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lalbach-palota)

Békét! . . .

Még nem bizonyos, hogy elmult az új európai háború veszedelme. Az öt éves világháborúban holtra fáradt emberiséget, a győzöket és legyőzötteket egyaránt meghökken-tette a borzalmas lehetőség és az elhatározó pillanatban megörpant a diplomaták és a kormányfőknek nem mindig emberséges lelkiismerete. Most, pillanatnyilag, átmeneti-leg az a helyzet, hogy az európai hatalmak közül csupán a legnagyobb ázsiai hatalom, Anglia tartja még kezében a háború tüzzösványát, ugyanaz az Anglia, amely Európában pacifizmust hirdet és a háború ellenzőinek élen ugyanaz a Franciaország áll, amely Európában állig felverte, a harci riadóra felkészülten néz farkasszemet Németországgal. A kontraszt szatirának is beillik. Ime a nagytant két főprokuristája megint szembekerült egymással. Néhány héttel ezelőtt Anglia volt az, aki megvédte Európa nyugalmát a Németországra ráugranak akaró francia köztársaság ellen és most a világbéke nemtörődős szerepét a túlzottan militarista felkészültségű Franciaország vette át. Most ettől a két államtól függ, hogy belekeverednek-e a feljebb eljárat kontinens megtépzott többi nemzetei egy újabb véres és végzetes borzalomba, vagy sem.

Mi, az S. H. S. királyság nyugat-nyomra, teremti munkára, egymás iránt való kölcsönös kiengesztelődésre vagyó népei a kontinens minden más nemzetével egyetemben lélekzetvisszafojtva lessük a dolgok rendjének kialakulását, a nagy válság szerencsés elmulását. Az elmult két-három nap alatt riasztó hírek jisztektek reánk, a háború szerkeinek félelmetes dühörgését mi is meghallottuk. Hirtelen, márcól-holnapra belepottyantunk a világpolitikába és ma is az az a helyzet, hogy jelentőségében törpévé, érdektelenné zsugorodott minden más ügy, jelentéktelenné, sőt unalmassá és bosszantóvá váltak a belpolitika máskor viharokat ontó izgalmas szenzációi is. Most, hogy már bizonyosnak látszik a szörnyű lehetőségek tovamulása és szűnni kezd a nagy szivdobogás, milliók lélekzetének ellátsa, lehet már világosabb szemmel látni, sőt némileg tisztáza fővel gondolkodni is. . .

Es meg kell állapítani, hogy ezekben a napokban, mikor csakugyan hajszálon függött a béke és felmeletem sulylyal nehézedett le ránk a háború veszedelme, külpolitika dolgában nálunk, a kormányzatban és a közvéleményben ugyancsak erős tájékoztatatlanság uralkodott. A Beogradban tartózkodó miniszterek, vagyis a kormányunk nagyobbik fele a Franciáorsszággal való baráti viszonyt olyképen értelmezte, hogy az S. H. S. királyságnak feltétlenül Anglia mellé kell állania és Görögországot fegyveresen is meg kell segítenie a Konstantinápoly és Drinápoly irányában előnyomuló törökökkel szemben. És a kormány idehaza levő tagjai között valóságos leveles ingerültség tört ki amiatt, hogy a Párisban életbehozott fontos tanácskozásokat folytató Nincses külügyminiszter levonta az eddigi következetes francia orientáció szükségzerű következményeit. A fran-

cia orientáció, valljuk be, nem volt éppen a békére alapítva, súlyos kötelezettségekkel járt, esetleg veszedelmes fejleményeket is hozhatott volna Európa és az S. H. S. királyság békéje szempontjából, mert hisz a francia politika offenzív irányú volt idebent Európában, bázisa a túltengő militarizmus volt. Ezt tudhaták jó előre és azóta is világosan láthatnák mindazok a jugoszláv vezető politikusok, akik az Európa pacifikálásán komolyan akaró angol orientáció helyett a francia barátságot, a francia protektorátust választották, mint az államra nézve, megfelelőbb, hasznosabb megoldást.

Most aztán előállott az a némileg furcsa, de egyébként érthető és logikus helyzet, hogy a francia orientációnak kellemetlen konzekvenciái is le kell vonni. A jelen esetben Franciaország érdekei azt parancsolják, hogy összes kis és nagy szövetségesei, alárendelve a saját szempontjaikat és legsajátosabb érdekeiket is, némán szemléljék a törököknek Európába való visszatérését. A törökök való Drinápoly, a török-bolgár határ felújítása nem lehet közömbös az S. H. S. állam szempontjából, az bizonyos. Elvégre a kisantant felé igazodó, az új balkáni szövetségbe belépni készülő Görögország gyengítése, a legyőzött és revansra háló Bulgária megerősítése sem a megnagyobbodni vagyó kisantant, sem a most vajdudó új balkán szövetség szemszögéből nézve nem nagyon kívánatos. De mindenféle szövetségének, barátságának és protektorátusnak vannak

kellemetlen oldalai is és az eddig folytatott francia orientáció híveinek, vagyis a mai hivatalos S. H. S. politikának és a közvéleménynek már eleve számolnia kellett volna ezzel a szükségszerű ténnyel.

Igaztalanul támadják tehát a Párisban, a világpolitika nagy könyháiban sürgőssé vált külügyminisztert idehaza. Nincses nem tett egyebet, akkor, amikor kifejezetten a francia álláspont mellett foglalt állást, mint-hogy a francia orientációnak mindemajta, kellemes és nem tetsző következményét lojalisan, okosan előrelátó megfontolásával levonta.

Elvégre mit eszelekedett Nincses? Alapjában véve, a népek, a milliók szempontjából egyedül helyes dolgot. Elkerülte a háború veszedelmét és a háború soha előre nem látható, mindig kiszámíthatatlan következményeit az által, hogy alárendelte a tetszőt kisebb szempontokat az általános nagy szempontoknak, a könnyű győzelemmel, jelentős katonai sikerekkel kecsgettő, de mégis csak vérontással és szörnyű anyagi megterheléssel járó háború lehetőségét a feltétlen békeszándékának, az eltökélt békeakarásának.

Talán hiba volt a francia orientáció, mert már meginduláskor a háború veszedelmét jelentette, de most amikor éppen általa lehet elkerülni egy levegőben lógó háborút, az egyedül helyes és becsületos megoldás: kitartani a vállalt kötelezettségek mellett. Mert a háború veszedelme francia politika ma békét jelent számunkra, a pacifista angol orientáció pedig most háborút hozna.

Elmult a háborus veszedelem

A külügyminiszter újabb nyilatkozata az SHS. királyság magatartásáról — Korosec mindenkiel hajlandó együtt dolgozni — Románia olcsó élelmiszereket ajánl Jugoszláviának —

A görög-török konfliktus legújabb világpolitikai fordulatát után, az SHS. diplomácia különböző nyilatkozatait és az egész beograd közhangulat arra mutat, hogy a háborus veszedelmek elhárítottak tekintik. Az események fejlődésében nagy fontosságot tulajdonítanak Nincses párisi tanácskozásának, aki úgy látszik, átvette Benes régebbi szerepét és most ó próbál közvetíteni a keleti kérdésben rivalizáló Anglia és Franciaország között. A gazdasági vilálg is nyugodtan itéli meg a balkáni eseményeket, ami legjobban kifejezésre jut a külföldi valuták árfolyamaival. Ugy a beogradi, mint a zagrebi tőzsde mér napok óta tartja az alacsony devizaárfolyamokat, melyek lényegesen mélyebbek a zürichi paritásnál, pedig eddig rendszerint a zürichi paritás felett cotirozták a jugoszláv tőzsdék a külföldi fizetési eszközöket.

A belpolitikát a vihar előtti csend uralja. A mai nap jellegzetes eseménye Korosec-nek, a klerikális parlamenti vezérének nyilatkozata az új jugoszláv blokk megalakulásáról és kiltatásáról.

A szellemi munkások zagrebi kongresszusára tudvalegőleg a klerikális pártot nem hívták meg, bár annak közjogi programja szinte teljesen fedi az összehívók által hirdetett elveket. A klerikális mellőzése nagy feltűnést keltett már annak idején is. A klerikális-párt azonban nem vette zokon ezt a szinte tüntető figyelmen kívül hagyását. Korosec dr., a párt vezére, a „Vreme“-ben nyilatkozik a kongresszus ügyeiről és nem is tesz ezért szemrehányást az összehívóknak.

Kijelenti Korosec, hogy nagy szimpátiával várja a jugoszláv blokk megalakulását. A mozgalomtól jó eredményeket vár, mint-hogy az állam mai helyzete tühretelen. Az alkotmány revízióját nem programunak, csak modus procedendinek tekint. A klerikálisok eddig a radikális párthoz állottak közelebb, mint a demokratához, mert náluk is volt egy alkotmányrevíziós áramlat.

Most végre a demokratáknál is észlelhető ilyen áramlat. Az mindig hogy az új blokk a radikálisokkal, vagy mint néhány demokrata kívánja, a radikálisok

nélkül alakul-e meg. A klerikálisok hajlandók a földművesekkel vagy a Kmetpárttal is együtt dolgozni. Azt is hozzá tette Korosec hogy pártja szociális-gazdasági programja legközelebb áll a szocialista és kommunista programhoz, ezért kívánatosnak is tartja a szocialistákkal való együtt működést.

Az új jugoszláv blokk ügyében már a radikálisokkal és muzulmánokkal tárgyalt Korosec, mindkét pártnál megértéssel találkozott a mozgalom iránt.

Azt hiszi Korosec, hogy a horvát blokk egy része és pedig a Zajednica és a Radics párt egy része csatlakozni fog a mozgalomhoz.

Ha az új blokk kormánya kerülne, a klerikálisok megfelelő biztosíték esetén nem követelnék azt, hogy a programot az alkotmányrevízió végrehajtásával kezdjék meg.

Nincses a beavatkozás ellen

Párisból jelentik: Az „Echo de Paris” azt a hírt közli, hogy Nincses külügyminiszter kijelentette, hogy Jugoszláviának semmiképpen sem áll érdekében bármely akciót kezdeni Törökország ellen. Angliának csak egy kivezető útja van, vagy ellátni tervétől, vagy pedig annak végrehajtását egyedül magára vállalni.

Beogradban Nincses újabb nyilatkozata nagy feltűnést keltett, de általában kedvező benyomást tett a politikai körökre.

Nincses párisi jelentéseiből

Beogradból jelentik: A kormány Párisból jelentést kapott arról, hogy Románia jegyzékben értesítette a nagyhatalmakat, hogy a leghatározottabban ellenzi a közvellen bolgár-török határ helyreállítását.

Az angol kormány értesítette a román kormányt, hogy megette a szükséges intézkedéseket és közölte az érdekeltekkel, hogy nem fogja megengedni a komitáknak Tráciába való betörését.

Nincses arról is jelentést tett a kormányának, hogy esütörtökön Poincaré-val és Lord Kurzon-nal tanácskozik és megkísérli az összhaj helyreállítását Franciáorsság és Anglia között. Ha ez a vállalkozása sikerrel jár, akkor kiltetés van a Kelet békéjének teljes helyreállítására.

Románia olcsó élelmiszereket ajánl

Beogradból jelentik: Pucelj, Krszely, Zserjav miniszterek a földművelésügyi miniszteriumban konferenciát tartottak, amelyen a drágaság kérdéséről tanácskoztak, hogy a minisztertanács elé konkrét javaslatokkal léphessenek. Zserjav szociálpolitikai miniszter a konferencián bejelentette,

hogy Romániából ajánlatot keppent mérsékelt áru emberi és állati élelmiszerekre. Az ajánlat nagymennyiségű lisztet, szénát, korpát stb. foglal magában. A kedvező ajánlat végleges elfogadásáról a kormány fog dönteni.

A muzulmán-pártok vetélkedése

Beogradból jelentik: A kormányt támogató munkáspárt folyó hó 22-én, pénteken Banjalukára népgyűlést hívott össze. A gyűlésen résztvesznek Omerovics miniszter, Magljács, Korkut és Sárics képviselők. Ugyanerre a napra a Spaho-csoport is gyűlést hívott egybe Banjalukára, úgy, hogy a pénteki nap a két párt népszerűségének erőpróbája is lesz.

Október 1-én lesz a demokratapárt gyűlése

Beogradból jelentik: A Pravda értesülése szerint Krsztyle a demokrata miniszterekkel folytatott tanácskozása után elhatározta, hogy október 1-re együttes ülésre hívja össze a képviselő-klubot és a végrehajtó bizottságot. Krsztyle addigra barátjaival együtt megfogja állapítani ennek az ülésnek a munkarendjét.

Senkinek sincs pénze

Szobotica város nem épített, csak adót emel

A pénzühiány talán sehol sem érezhető olyan súlyosan, mint Szuboticián. A bankokban nincs pénz, a pénztárakat hiába ostromolják a hitelkérők. Kifizetéseket alig lehet eszközözni. Nagyon súlyosan érzi a fokozódó pénzühiányt Szubotica város pénztára is. A pénzühiány következtében a város nem tud hitelt szerezni és így lehetetlenül válik minden tervbeveté beruházás.

Most már majdnem véglegessé vált, hogy az Uprava Fondava nem folyósíthatja egyelőre a városnak a tizenöt millió dináros kölcsönt a pénzühiány következtében és így a városnak erre a hitelre épített egész munkaprogramja megdőlt. Nem valósulhat meg egyelőre a színház újjáépítése sem, ami ismét évekre bizonytalanná tesz egy állandó téli szezon. Nem kerülhet sor az utak javítására, ami azzal a veszedelemmel fenyeget, hogy a városba vezető egyes utak használhatatlansága folytán a tanyaiak tartózkodnak majd attól, hogy a szuboticiai piacra hozzák terményeiket. A városi gázgyárnak feltétlenül szükséges átalakítása is problematikusá vált, mert erre a célra is a beruházási kölcsönből irányoztak elő egy milliót.

Arra, hogy bérházakat építsen a város, gondolni sem lehet, sőt a Patrikaszárnyának munkáslakásokká való átalakítása, amely elsoránagy fontos-ságu szociális feladat volna, csak úgy lesz megvalósítható, ha a város valamely a költségvetésben előirányozott tételből esetleg meg tudja a szükséges összeget takarítani.

A város munkaprogramjának megvalósulása tekintetében tehát sivárak a kilátások. De a beruházásoktól eltekintve is, a feltétlenül szükséges folyó kiadások fedezése is nagy gondot okoz a folyton emelkedő drágaság mellett a város tanácsának, mert hiszen a város jövedelmei nem emelkednek.

Ezek a körülmények azon egyetlen megoldás elé állítják a város tanácsát, hogy a pótdát teljesen leemelje, illetőleg újabb pótdát vessen ki. Erre vonatkozólag már folytak is a tárgyalások és valószínű, hogy ez a kényszerű intézkedés elkerülhetetlen lesz.

Létrejött a német-belga megegyezés

Hat havi moratóriumot kapott Németország a jóvátétel megfizetésére

A német jóvátételi kérdésnek egyik legfontosabb pontja a Belgiummal való megegyezés volt. Legutóbb, amint ismeretes a nagy optimizmussal megindult német-belga tárgyalások holtpontra jutottak, de — mint már akkor jelentettük — maguk a belga delegátusok is elfogadták a német kormány álláspontját és elegendőnek tartották a Németország által felajánlott biztosítékokat, csupán kormányuktól kellett ebben a kérdésben újabb instrukciókat kérniük.

A Brüsszelben a delegátusok és a

kormány között folyó tárgyalások eredményre is vezettek. Berlini jelentés szerint a belga pénzügyminiszter közölte a brüsszeli német követel, hogy a belga kormány el fogadja a német birodalmi bank jótállását a német kincstári váltókat.

Ezzel az augusztus 15. óta esedékes 270 millió aranymárka értékű jóvátétel megfizetésére Németország hat havi moratóriumot kapott. Legérdekesebb, hogy a jóvátételi bizottság francia tagja a német-belga egyezmény ellen nem emelt kifogást.

Pénteken folytatják a kémkedési pör főtárgyalását

— Megkezdik a tanuk kihallgatását —

Egy napi szünet után, pénteken folytatja a bíróság a kémkedési pör főtárgyalását.

Hat tárgyalási napotvett igénybe a nagy pör tizenkilenc vádlottjának kihallgatása.

Pénteken kezdi meg a bíróság a tanuk kihallgatását.

Mint tanuk be vannak idézve: Karakásevics Gábor rendőrfőkapitány, Tillinger György főkapitányhelyettes, Jovanovics Vászó, Vukics Ferenc, Milad novics Szlobodán rendőrfőkapitányok, dr. Pánics vasutigazgatósági osztályfőnök, továbbá a vasúti igazgatósági távirtdaró osztály főnöke, mint tanu és szakértő, a tisztamélti hadosztály parancsnoka.

Heim Antal két mentőtánu jelemtett be, akiket a bíróság be-

idézték. Ezek Karácsony Endre és Takács István.

Ezenkívül beidézte a bíróság a következő tanukat: Gregurisevics Ferenc, Vidákovics Miklós, Bacsis Vince, Éber Ferenc, Krékcics Iván, Klapka Mihály, Kovács Iván, Berta Viktória, Marucsis Koszta, Kulundzsics Antal, Vujoevics Márkó, Merkovic Grga, Wejczig Sándor, Müller János, Takács Pál és dr. Miatov Milorád.

A tanuk kihallgatása valószínűleg igénybe fogja venni a pénteki és szombati tárgyalási napot s így csak hétfőn kerülhet sor a perbeszédre.

Tekintve a pör rendkívül nagy méretét és fontosságát, valamint a feldolgozandó óriási anyagot — itélet aligha lesz szerda előtt.

A párisi konferencia angol kudarcral kezdődött

— Az angol gyarmatok Anglia törökországi politikája ellen —

A keleti harcér eseményei, a törökök előnyomulása az amugy is nagyon ingatag európai egyensúly feborításával fenyegetnek. A világlapok egyértelműleg azt írják, hogy soha nem fenyegette az európai békét nagyobb veszedelem, mint most. Háborútól tartani azonban egyelőre nem kell. Már meglint előtérben van egy újabb európai konferencia, amelyen megint nem történik ugyan majd semmi, de amelyről a diplomaták meglint nyugodtan mehetnek hazra. Kuruzslo munkájuknak meglint meg lesz a sikere. A haladókl Európát nem gyógyítják ugyan meg, de bizonyára igen hangzatos »elvi« határozatokat hoznak.

A keleti világprobléma napról-napra több kudarcot és keletlenségét hoz Angliának. A szövetséges nagyhatalmakkal szemben felmerült ellentétet után saját dominonájai is — a gyarmatok — szembeoidultak Lloyd George külpolitikájával és az angol kormány szándékával merőben ellentétes, önálló külpolitikai lépésre határozták el magukat.

Mint Genéből jelentik, Újzealand Ausztrália és Kanada a népszövetségi ülésen résztvevő képviselőit utastotta, hogy feltétlenül ragaszkodjanak a Népszövetség kizsárlási intervenciójához. A delegátusok erre Lloyd Georgehoz fordultak, hogy hasonló értelemben utastassa az angol kiküldötteket. Mivel kevés kilátás van arra, hogy az angol kormány magáéval teszi Nansen indítványát, hogy a Népszövetség döntson a török-görög kérdésben, könnyen megtörténhet, hogy az angol korona-

gyarmatok ellenkező álláspontot foglaltak el, mint maga az anyaország.

A koronagyarmatok önálló intézkedése kellemetlenül lepte meg Lloyd Georgeot elsősorban azért, mert ez az első eset, hogy a gyarmatállamok az angol kormány megkerülésével külpolitikai lépést tesznek. Attól tart, hogy ezzel precedens akarnak teremteni a jövőre nézve és dokumentálni akarják Angliától való politikai függetlenségüket. Ezenkívül attól tart Lloyd George, hogy gyégyves beavatkozás esetén az említett államok meg fogják tagadni a katonai segítségét.

A Népszövetség beavatkozása fölött pénteken történik döntés.

A másik újabb kudarc Párisban érte Angliát. Lord Curzon angol külügyminiszter csak Párisba való érkezése után tudta meg, hogy a párisi megbeszélések Sforza olasz nagykövet is részt akar venni. Ez a hír nagyon feliztatta Curzont, aki kijelentette, hogy ő csak Poincaréval akar tárgyalni. Hangsúlyozta, hogy Anglia elentétes állásponton van ugy Franciaországgal, mint Olaszországgal szemben, tehát az ő szempontjából hátrányos, ha mind a két ellenfélvel egyszerre kell tárgyalnia.

Délben lord Hardinge angol nagykövet felkereste Sforzát és arra kérte, mondjon le a tárgyalásokon való részvételről. Erre Sforza levelet írt Poincaréhoz, amelyben értesítette a francia miniszterelnököt, hogy utasításaihoz híven ragaszkodik a konferencián való részvételhez.

Most Poincaré újból felkereste Curzont, aki végül is hajlandónak mutatkozott, hogy Sforza nagykövetét délután fogadja. Curzon és Sforza megbeszélése azután azzal vég-

ződött, hogy az angol külügyminiszter beleegyezett Sforzának a konferencián való részvételébe. Négy óra-
kor a három államférfiu össze is ült. A konferenciáról este kommunikét adtak ki, amely szerint a három államférfiu megállapodott abban, hogy minél előbb konferenciát kell összehívni, amelyen részt fognak venni Anglia, Olaszország, Franciaország, Japán, Görögország, Románia, Törökország és Jugoszlávia és amelyek célja a megkötendő béke alapelveinek megállapítása.

Kemal elismeri a tenger-szorosok szabadságát.

Konstantinápolyból jelentik: A keleti forgalomban lévő ellentétes hírekre való tekintettel a török álláspontot a következőkben körvonalazzák:

1. Tengerszoros-kérdés nincs, mert a nagytörök nemzetgyűlés kormánya két évvel ezelőtt a nemzeti paktumban megállapította, hogy a tengerszorosok szabadságának elvét el fogadja és ennek az elvnek részleteit tekintetében kész tárgyalásokba bocsátkozni.

2. Az angorai kormány Konstantinápolylnak és Tráciának Törökország részére való visszaadását fogja követelni.

Mint Párisból jelentik, Kemal csapata Kisásziában folytatják előnyomulásukat és a semleges zónán belül több községet megszálltak. A török és angol csapatok között azonban mindeddig nem került sor összecsútközésre. Az angolok lehetségesnek tartják, hogy a török előőrsek csupán tévedésből lépték át a semleges zónát.

Méltányos ellenőrzés alá helyezik Ausztriát

kölcsönt folyósítottak a szegény osztrákoknak

Genéből jelentik: Azt az 520 millió aranykoronát, amelyet a népszövetség megszavazott Ausztriának, a garanciális hatalmak három év alatt fogják folyósítani az osztrák kormánynak. A kölcsönt Franciaország, Anglia, Olaszország és Csehország adják. Svájcral meg tárgyalnak, de nem valószínű, hogy ez az ország is résztvesz a kölcsönakcióban. Azt a hírt, mintha Svájc már is hozzájárult volna a kölcsönhöz, megcáfolták.

Zálogul a kölcsönért az entente-hatalmak a vámbevételéket és a dohánymonopóliumot követelik, további zálogokat nem kérnek. Érdekes, hogy az ötös bizottság tagjai nagyon esodálkoztak azon, hogy az osztrák delegátus megelégedett az 520 millióval. Entente körökben ugyanis azt hiszik, hogy ez az összeg nem lesz elég Ausztria talpraállítására, de most, miután látják, hogy Ausztria megelégszik vele, ők is remélik, hogy jó gazdálkodással ennek az összegnek a segítségével két-három év alatt annyira talpraállíthatják Ausztria gazdasági életét, hogy az ország azután saját erejéből fog tudni tovább tengődni és az optimisták erősen bíznak benne, hogy Ausztria hamarosan erőre kap.

Az ellenőrzési rendszabályokat az eredeti tervekkel szemben most lényegesen enyhítették. Vigyáznak rá, hogy ne csorbítsák Ausztria szuverenitását és ezért csak egy népszövetségi ellenőrt küldenek Bécsbe, a ki mellett ugyan a garanciális államok ellenőrző bizottsága is fog működni, de ennek a bizottságnak a tagjai nem fognak Bécsbe székelní, hanem saját országaikban maradnak és csak időről-időre ülnek össze. A garanciális hatalmak válaszára a népszövetség határozatára vasárnapra várják, hogy hogy hét-nyolc vagy kétfelre a véglegesen től adé hozza a hiteltervezetet.

Az első rendszabály György herceg ellen

A kormány beszűntette a királyfi apánzásának folyósítását

György herceg — mint Beogradból jelentik — csütörtökön délelőtt meglátogatta Timotijevics helyettes miniszterelnököt és bejelentette neki, hogy addig nem megy el Nisbe, amíg a királlyal személyesen nem találkozik. Timotijevics ezt a kormány eszi ülésén bejelentette. A miniszterelnök erre utasította a pénzügyminisztert, hogy György hercegnek apánzását, amelyet eddig Beogradban fizettek ki, addig ne folyósítsa, amíg a herceg Nisbe nem költözik. Ezt tekintik az első represszáliának az engedetlen herceggel szemben.

Porig égtek Bukarest villamosművei

Félévíg világítás nélkül marad a román főváros

A román főváros új villamosművei — mint Bukarestből jelentik — tegnapelőtt kigyulladtak és porig égtek. A tűzvész a Károly-parkban tartott népnépművelő tüzijátéknak egy potardája okozta, amely fölrobbanva, világnyorgatással borította lángba az egész telepet. A város tüzoltósága teljes számban a helyszínre sietett, azonbanki egész katonai csapatok mentek ki az oltáshoz. Segíteni azonban nem tudtak. A tűz olyan félelmes gyorsasággal harapódzott el, hogy nagyon rövid idő alatt három gépezet 700, egy 2000 és egy 2250 lóerős vált a lángok martalékává. Végül, mikor mégis lokalizáltak a tüzet, a lángok fényének elhárítással teljes sötétség borult Bukarestre.

A kormány intézkedésére elrendelték, hogy a közúti vasut közlekedését szüntessék be. A város tanácsa rendkívül ülést hívott össze, amelyen a villamosmű létesítésének következményeiről és a szükséges intézkedésekről foglalkoztak. Szakértők véleménye szerint az elpusztult művek újjáépítése legalább hat hónapig fog tartani, úgy, hogy Bukarest — kivéve három kerületet — fél esztendőig lesz világítás nélkül, ami pedig a mai időkben könnyen katasztrófaállásá válhatik.

Vendégek a templomban

Most, hogy közeliednek a zsidó ünnepek, aktívulnak tartom főleventenit az alábbi kis történetet amelyet még gyermekkoromban hallottam.

Két szegény hitorszosnak nem volt pénze, hogy a nagy ünnepeket méltóan megülhesse. Ellátározták hát, hogy a nagy napokra vendégséget mennek. Hogy szívesen fogadják őket, abban állapodtak meg, hogy az egyik papnak, a másik kántornak vallja magát. Ilyen pozíciókban lévő férfiakról sohasem tagadja meg a jó zsidó a rokonszenvét és a vendégszeretetét.

Először is egy bácskai községbe állítottak be, ahol a kissé kopotás külsővel, de másoktanban tisztes kímézésű pasokak nagy szívdühességgel fogadták a vendéglátás minden kelemességével ellátást, sőt, az előjárásútlélessé azt is elhatározták, hogy újév belkötésén este én a vendékkántor fog a templomban énekelni, másnap délelőtt pedig a vendégpap hitiszónokol.

A nevezetes emberek vendégszerelése elé nagy érdeklődéssel tekintettek az érdemes hitközség tagjai, s a templomkintalan sohase volt annyira tele mint azon az emlékeztetés estén, amelyen az idegen kántornak kellett az órárdnál a szép vallásos dalokat elkanztálni. A légy zűmmögését is meg lehetett hallani, amikor a vendégek sri csebenben az óltárhoz lépett, s a tudós könyvek-főle hajolt.

S most itt a perc, amelyben a várva-várt ének megkezdődik. Az érdekes férfiu már ki is nyitotta a száját, de hang nem jött ki belőle, s ő maga — mint ha guta ütötte vagy villám sújtotta volna — ájultan bukott a földre.

Nagy ledűtség és zűravar támadt erre, amelyet csak fokozott az a körülmény, hogy az istentiszteleten egyetlen orvos sem volt jelen. A doktorok nem tartoznak sehol a legszorgalmasabb templonjárók közé.

Szerencsére ott volt a másik vendég, aki azt állította, hogy ért valami keveset a gyógytudományokhoz. Az ájulásban fekvő »kántor« mellé térdelt, s hosszszas vizsgálát után, amelyet feszűlt kíváncsisággal néztek a hívők, így szólt:

— Az én szegény barátom életben marad, de énekelni nem fog többé soha.

A szerencsétlen ember elvesztette a hangját.

Mélyszéges részvétet ílt ki minden arcon, a »beteg-eit« elszállították a szállására s az istentisztelet tovább folyt.

Másnap, amikor a vendégpap hitiszónoklatára került a sor, ez sajnálatos jelentette ki, hogy a tegnapi tragikus eset őt annyira megröndítette, hogy ma képtelen prédikálni. A hívek megajánlották tiszteletreméltó kegyveletis indítók előtt és lemondottak a kétségkívűl nagyon értékes szentbeszűrtől, s miután a hangajzvesztett kántor részére tekintélyösszeget összeadtak, értekeny búcsúvetket tiszteletreméltó vendégekűlt, akiket az egész a község határáig elkísértek.

Ilyen jó világ volt hajdanában...

B-r.

Zita is pénzzavarban van

A volt királynő a magyar kormánytól kéri anyagi ügyeinek rendezését

Budapestről jelentik: Az elműlt héten Budapestre érkezett Romanonez volt spanyol miniszterelnök, hogy a magyar kormánytól fontos megbízatást intézzen el. Az előlékö spanyol politikus, aki a legnagyobb politikai pártok, a liberális pártok elnöke, García y Reale budapesti spanyol követnél tett legelőször látogatást, majd a spanyol követ kíséretében fölkereste gróf Bethlen István miniszterelnököt, akivel közölte ívetelének célját és átadta neki Zita királyné levelet, aki arra kérte a miniszterelnököt, hogy legyen segítségére anyagi ügyeinek rendezése tekintetében.

Romanonez közölte a miniszterelnökkel, hogy Károly exkirály családja kíséretével együtt jelenleg tengerparti fürdőhelyen, Lepuettóban tartózkodik és a spanyol királyi család vendégszeretét élvezi. Most az ősz beálltával azonban Vizsola fog költözni a Madrid melletti El Pardoba. Közölte Zita királyné nevében azt is, hogy az övegy királynét feszűlyezi, hogy a spanyol királyi család vendégszeretét állandóan igénybe vegye és ezért azt a kérést közvetíti a magyar kormány elnökéhez, hogy a királyi család magyarországi birtokainak jódelméből s egyéb ingóságainak kellő mértékű fölszabadításával nyujtsan módot az övegy királynének arra, hogy anyagi helyzetét orvosolhassa.

A német császár menyasszonya

— A császári család ellenezte a házasságot —

Berlinből jelentik: Mint már jelentettük, Vilmos császár eljegyzésének híret most már azok a monarchista körök is megerősítik, akik eddig ezt megcáfolták ígyeztek. Dr. Berg, a volt porosz királyi család jogi képviselője nyilatkozott az újságírók előtt és nyilatkozatában kijelentette, hogy főbban azt a hírt ígyeztek elterjeszteni a német közvéleményben, hogy a volt császár eljegyzése a porosz királyi ház tagjainak bejegyzésével törtűnt. Ennek a hítesztelésnek azonban, dr. Berg szerint, sok tény bizonyítja az ellenkezűjét, mert a volt császár gyermekei minden követ megmozgattak hogy apjukat lebeszűlték házasságot írvéről. Leginkább tiltakozott az

eljegyzés ellen Cecilia volt trónörökösű. Dr. Berg hosszabb időt töltött Cecilia volt trónörökösűnek Sziléziában levő Oels nevű birtokán, hogy megnyerje a házassági tervnek, de a trónörökösű hűjhatatlan maradt. A tervet azonban nemcsak a volt porosz királyi házban ellenzik, hanem a menyasszony rokonságában, a Reuss hercegnő családban is nagyon sok ellenező akad és azon vannak, hogy a császár lebeszűljék róla.

Reuss Hermina hercegnő, Vilmos császár menyasszonya övegyasszony, aki legifjabb fiát magával viszi a doorn kastélyba. Két idősebb fia, akik közül az egyik tizenöt, a másik tizenhárom éves, Greizben járnak gimnáziumba.

Ott akarják hagyni Szuboticát a tisztviselői

A tisztviselők szomorú anyagi helyzetének orvoslása nem kerül le a napirendről. A subotici tanácsban megvan ugyan a jószándék, hogy alkalmazottainak súlyos helyzetén segítsen, de a radikális megoldás elé lelkűzhetetlennek látszó akadályok gűrdűznek, főbűek közt az is, hogy a kormány nem hagyja jóvá a városi tisztviselők és nyugdíjasok illetményeinek rendezését, mindaddig, amíg az állami tisztviselők fizetését is újból nem rendezik.

Ettől eltekintve sem áll a városnak módjában a tisztviselőknek annyit közpénz-fizetésemelést adni, amennyi csak némiképp is segíthetne az alkalmazottak súlyos helyzetén és minden támogatás, amit a tanács nyujthat alkalmazottainak, a természetbeni ellátás kiterjesztése. Ez kétségkívűl sokat jelent majd, előnyeit azonban csak a jövő évben fogják a városi tisztviselők élvezni. Már pedig az éhes gyomor, még ha tisztviselőgyomor is, nem igen tud addig várni, míg a városi kertgazdaságban meg-

terem a spenót és a kalarábé.

A tél nagyon kiellennek és gondterhesnek ígűrkezik a városi tisztviselők részére is, s ezért a városi alkalmazottak most újabb mozgalmat szűndekoznak indítani, hogy a tél ne érje őket készületlenül.

A városi alkalmazottak körében úgy hírlik, hogyha ez esetben sem gondozódik a városi tanács sürűsen helyzetük radikális megjavításáról, tömegesen hagyják el állásaikat, ami súlyos helyzetbe hozhatja a városi közigazgatást.

Bár a városi tanács helyzete ebben a kérdésben nehéz, tény az, hogy a városi alkalmazottaknál nem lehet lelkiismeretes munkateljesítmenyt és kötelezetűtudást követelni, akkor, amikor 75 százaléku ma is csak 2500—3000 korona havi fizetésű kap.

Ha a segély továbbra is kűsűne és a tisztviselők csakugyan tömegesen lépűnnek ki a város szűgűlátából, ez nagyobb kárt okozna Subotica városnak, anyagilag is, mint amennyibe a tisztviselők helyzetén való segítsű kerül.

— A miniszterelnök és a külügyminiszter visszerűkezdése. Beogradból jelentik: Pasics miniszterelnököt e hó 23-ára várják Beogradba. Pasicsal Nincscs külügyminiszter is Beogradba érkezűk.

— Áthelyezések a subotici jogakadémián. Beogradból jelentik: közoktatásügyi miniszter dr. Tassics György és dr. Koszics Mirkó, a subotici jogi fakultás docenseit a ljubljani jogi fakultás rendkívűli nyilvános tanáraivá nevezte ki.

— Nyugdíjazások a subotici főgimnáziumban. Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter nyugállományba helyezte Szabó Bítanes Istvánt és Csajkás Arenka subotici főgimnáziumi tanárokat.

— Változások a vajdasági közűpiskolák tanári karában. Beogradból jelentik: A kultuszminiszter Kűrműndy István sombori, dr. Nagy Jenő novivrbasi, dr. Bauer Lajos vrsaci, Antolkovics Vilmos sombori és Kuzmanovics Dobrivój novivrbasi tanárok lemondású tudomású vette.

— Orvosi kinevezések a Vajdaságban. A kormány a Vajdaságban a követűkező orvosi kinevezéseket eszközölte: Novisadai járásorvossá Pogovics Jovo dr.-t, staroszevi községi orvost, sentai kerűleti orvossá Subotics Szvetozár dr. deliblati községi orvost, kovanceai járási orvossá Veszelinovics Vojisláv dr. velikikindai orvost, starakanizai városi orvossá Gyuricscses Miletá dr.-t és Pancsevoia városi orvossá Radovancev Ljubomir dr.-t nevezte ki.

— A sentai rendűrfőkapitány halasze. Sentáról jelentik: Nikolics György rendűrfőkapitányt baleset érte. Revolvere — töltes kűzbűn — elszűt és keresztűl furta a főkapitány balenyérét. A főkapitány, elég súlyos sebesűlése dacára, ellátja hivatalát.

— A Szovjet cáfója a Franciaországgal kötendű szövetsűg tervét. Berlinből jelentik: Az orosz szovjet megbízott szerdán megjelent a német kormánynál és hivatalosan megcáfoltá azokat a híreket, amelyek egy készűl orosz-francia szerződésről kerültek forgalomba.

— Zavargások Indiában. Londoni jelentésű szerint a kisázsiai események hatása alatt a mohamedánok több indiai városban zavargásokat rendeztek Bombay környékén és a városban, az angol kormányzóság előtt nagy tűntetésű volt. A tűntetésű és az angol katonasűg között összeűtközésű került a sor, melynek számos áldozata van. Az indiai helyorsűgek megerősűtésűt az egyre fenyegetűbb hangulatra való tekintettel elrendelték.

— Ojcsa fa a tisztviselőknek. Beogradból jelentik: Az erdű és bányaügyi miniszter a Novisadi Tisztviselű Beszerűzési Szűvektelnek 10,000 köbméter tűzfűt utat ki az állami erdűkből. 5—20,000 köbméter fűt kapnak a beogradi és zagrebi tisztviselűk és rokkantsűvektűzet és a vasűtsűmelyezűt is.

— A budapesti kommunista összesűkűvésű. Budapestről jelentik: A leplezett kommunista összesűkűvésűgűben a rendűrsűg eddig több mint száz egyűnt, nagyrészűt munkásűt tartoztatott le. A rendűrsűg megállapította a szervezet vezetűi hivatásos kommunista-űgyűnűkűt, akik havi száz ezer korona fizetésűt kaptak. A mozgalom célja kommunista-puccs előkűszűtésű volt a nyomozás megállapítása szerint.

Mit szól hozzát?

— A görögök nem fognak több vesereséget szenvedni!...
— Miért?
— Mert vége van a török-görög háborúnak.

— Bezárták a bécsi kávéházakat. Bécsből jelentik: A pincérsztrák következtében csütörtök reggel a körüti, valamint a többi nagyobb kávéházakat bezárták.

— Gróf Erdődy István meghalt. Osijekről jelentik: Gróf Erdődy István, a jastrebarskói Erdődy-kastélyban, 70 éves korában, hosszas betegség után meghalt.

— A kulai Sport Klub szüreti mulatsága. Kuláról jelentik: E hó 24-én, vasárnap a kulai Sport Klub a Mliló-féle vendéglő termében este 8 órai kezdettel szüreti mulatságot rendez.

— Meglopott kereskedő. Novisadról jelentik: Tóth Antal vaskereskedő jelentést tett a rendőrségen, hogy üzletéből hosszabb időn át rendszeresen lopják az árut. A rendőrség megindította az eljárást és kinyomozta, hogy három fiatalok alkalmazzák lopkodja az árut. Találtak náluk 15.000 dinár értékű vasrút, amelyek mind az üzletből valók voltak. A tetteseket, valamint az általuk megnevezett orgazdákat letartóztatta a rendőrség.

— Boris házasodik. Párisból jelentik: A New-York Herald tudósítja azt a hírt közli, hogy Boris bolgár király legközelebb megnősül és egy amerikai dollár-királynőt fog feleségül venni.

— Meghívó. A Munkások Rokkant és Nyugdíjgyesületének Subotica 182-ik fiókja 1922. évi szeptember hó 24-én délután 2 órakor tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívja tagjait az elnökök.

— Az Amatőr atletikai klub kabarája. A Suboticai Atletikai Club „Amatőr” e hó 30-án, szombaton, a Bárány szálloda nagyertermében este 6 órai kezdettel kabaráét és utána táncestélyt rendez.

— Felhívás a nyugdíjasokhoz. A „Vojvodina Nyugdíjasok Szövetsége” e hó 23-án, szombaton fél 6 órakor, Czéner Andor lakásán, Wilsonova-utca 34. sz. alatt fontos érkeztetést tart. Kérjük a választmányi tagokat teljes számban megjelenni. Tárgy: az állampolgárság megszerzése, nyugdíjügyek, ellátás, a nyugdíjnélküli maradt szülőködők féli segélyezése.

— Elfogták az apatini betörőt. Két héttel ezelőtt, mint annak idején megírtuk, Apatinban éjszaka kifosztották Gauner György hajós lakását, ahonnan az ablakon át minden elvihetőt elhurcoltak. A betörőt sikerült az apatini csendőrségnek Becker János nap-számos személyében kinyomozni, akit letartóztattak. A kihallgatás során Becker bevallotta, hogy a betörést Gyűrki Antallal együtt követte el, aki azonban időközben megszökött. Az elfogott betörő elmondotta, hogy a loptott tárgyakat Beufisz Edvárd osjeki vendéglősnak adta el. A házkutatás során Beufisznál több száz ezer korona értékű loptott tárgyat találtak. Kiderült, hogy a vendéglős évek óta hivatalosan foglalkozott orgazdasággal és a Bácskában működő betörők nagy része nála értékesítette zsákmányát. Beufisz is letartóztatták.

A pénzügyi közigazgatás átalakulás előtt

— Beográdi munkatársunktól —

Az ország pénzügyi közigazgatása sok nehézséggel küzd, még pedig előszörban a megfelelő szakértők hiánya miatt. Az adókievételek, előírások oly zavart teremtetek, hogy nincs senki, aki azok között eligazodni tudna. Az adóhivatalokban a kereskedők képtelenek megtudni, hogy mennyi az adóhátterálekük — s bár mindig fizetniök kell, soha sincsenek készen az adófizetésre.

A kormány köreiből is tudják ezt, s ott most nagy reformra készülnek. Konyovics Nikola vezérigazgató a pénzügyi adminisztráció átszervezésének a tervével már teljesen el készült s az erre vonatkozó rendelkezéseket rövidesen életbe is léptetik.

A reform szerint az adó és illeték kievetést, az állami jövedelmek kezelését a mostani pénzügyigazgatók kö-

réből teljesen kivesszük és ezeknek a pénzügyi ágazatoknak ellátására külön osztályokat szerveznek, melyek közvetlenül a pénzügyi vezérigazgatóságnak lesznek alávetve. Ezekbe az osztályokba helyezik át a régi, szak-képzett tisztviselőket, úgy, hogy ez a fontos hivatal megfelelő erővel, gyorsan tud majd dolgozni. A mostani igazgatóságok hatáskörében csak az adópénztárak vezetése és a könyvelés marad meg.

A pénzügyi kormányzat ezzel a reformmal reméli a pénzügyi közigazgatás egyszerűsítését és gyorsítását, addig is, míg a most megnült pénzügyi tisztviselő tanfolyamokon elég szakképzett tisztviselőket képeznek ki, úgy, hogy a jövőben ne forduljon elő az, hogy szeptember hónap még nincs hfejezve az idej adókievételek.

— Szomorú ébredés. Novisadról jelentik: Obradics Szlavko újkarlócai gazdálkodó bejött Novisadra árukat eladni. Amikor dolgait elvégezte, zsebében három ezer dinárral indult hazafelé, Új-Karlócára. Az útján találkoztott két léánnyal: Kis-Huzana Margittal és Miho Mariskával, akik megszólították és csábító szavakkal mulatni hívták. Obradicsnak tetszett a kaland és betért a lányokkal Popovics Péter lebujkorcsmájába, ahol két nap és éjjel egyfolytában ittak, táncoltak, mulattak. Obradics az elfogyasztott rengeteg szeszől végre kimerülten elaludt, mire a lányok el-tűntek. Amikor mély álmából felébredt, szomoruan vette észre, hogy minden pénze eltűnt. Egyszerre előszállt a mámor a szemből, a rendőrségre sietett és feljelentette a két léányt, akiket letartóztattak és az eljárást megindították.

— Csomagforgalom az S. H. S. királyság és Olaszország között. Beogradból jelentik: Az olasz postaiügyi minisztérium és az S. H. S. királyság között megegyezés történt, amely a két állam között a csomagforgalmat szabályozza. Ez az egyezmény szeptember elsejével lépett életbe és úgy a közvetlen, mint a tranzit csomagforgalomra vonatkozik. Valamennyi Olaszországba szülő csomagot a luhljani postához utalnak át további expedició céljából.

— Aki tyukból kakast csinál. Londonból jelentik: Nagy érdeklődés kísérte Dr. Crew, nagyhirű professzor előadását a Britisch Association halgatói között. A kitűnő professzor ugyanis közönsége előtt bebizonyította, hogy nőstény állatokat tetésze szerint változtatni hűmenélvő. Patkányon, kecskén és baromfiakon végzett kísérletei nagy tetszést arattak. A professzor lelkes élnézés közepette kijelentette hogy legközelebb ugyanilyen hánny kísérleteket fog végezni emberekben is s a feltétlen sikert biztosítja. Oly asszony jelentkezett azonban, aki férjével akarna átalakulni, eddig még nem akadt.

— Irodalom és művészet Oroszországban. A moszkvai sajtó szerint Csertkovnak, Tolsztojt életirójának egy új könyve Tolsztojról sajtó alatt van. A könyv címe: Tolsztojt emlélése. Csertkov e könyvében sok új anyagot tesz közzé, amellyel Tolsztojt utolsó napjainak tragédiáját akarja megvilágítani. — A szovjetcenzura ellenben betiltotta Dosztojevski Démonok című regényének új kiadását. — Itt említjük meg, hogy Kubelk legközelebb néhány hangversenyt fog adni Moszkvában, ami abból a szempontból is érdekes, hogy a be-lépőjégek 25 millió rubeltől felfelé kaphatók.

— Megcsalt kereskedő. Novisadról jelentik: Nilics Jován kereskedő megtudta, hogy Kradigratz Brankó pénzügyigazgatósági díjnok Beogradba készül utazni. Atadott neki hál-terez dinárt, azzal a megbízással, hogy vásároljon a pénzen német

márkat és szerezzen utlevélre német vizumot. Kradigratz átvette a pénzt és az utlevélet, de ahelyett hogy Beogradba utazott volna, előbb betért egy mulatóhelyre, ahol nagy mulatságot rendezett a kereskedő pénzéből, aztán kiment az állomásra és jegyet váltott Romániába. A kereskedő közben értesült, hogy meg-bíztotta nem utazott Beogradba és szöki készült Romániába. Rendőrökkel az állomásra ment és Kradigratz Brankót épp akkor fogták el, amidőn az indúni készülő vonatra be-szállt. Megtalálták nála 500 dinárt.

— Öngyilkosság szerelmi bánatból. Osijekről jelentik: A Nasice mellett levő Velimirovci állomáson megrázó öngyilkosság történt. Amikor a Zagreb felől az állomásra behaladó reggeli személyvonat az állomásépület elé ért, a váróteremből kihíróant egy Guryavics Antal nevű 23 éves posta-tisztviselő, aki a nasici postahivatal-ban teljesít szolgálatot és a mozdony elé vetette magát. A lokomotív elkapa-t a szerencsétlen fiatalember testét és maga alá gyűrte, azután a szó szoros értelmében darabokra szaggatta. A tragikus véget ért postatisztviselő reménytelen szerelme miatt követte el tettét.

— Csökken a német szociáldemokráta párt. Augsburgból jelentik: A szociáldemokrata párt kongresszusa, amelyen 349 delegátus vett részt, Braun Adolf birodalmi gyűlési képviselő rámutatott arra, hogy a szakszervezetekben tömörült nőknék és férfiaknak alig tizenegyedrésze tartozik a pártához. Bartel Frigyes pénztáros bejelentette, hogy a párt tagjainak száma a múlt évvel szemben 47.000-rel csökkent, vagyis a párt tagjainak 4 százalékát elvesztette. A pártnak most 1,174.105 tagja van.

— A népszövetség tárgyalni akarja a jóvátetelek ügyét. Genfből jelentik: A népszövetség keddi ülésén Lord Robert Cecil azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a népszövetség még a mostani ülésükben vegye tárgyalás alá a jóvátetelek és az ezzel kapcsolatos szövetségi közti adósságok ügyét. Javaslatazt azzal indokolta, hogy sok országban komoly gondokat okoz a küszöb-ben álló gazdasági katasztrófa, amelyeknek következményei egész Európába behatárolhatlanok. Talán néhány hét múlva Ausztriához hasonló sorsra jut Németország is — mondotta Lord Robert Cecil — és ezek a viszonyok okozzák az egész világon tapasztalható nyugalatlanságot.

— Milliósát sikasztott a bécsi téglagyár üzemvezetője. Bécsből jelentik: A bécsi téglagyár részvény-társaság Zachariás nevű üzemve-zetőjét milliókra menő sikasztások gyanúja miatt letartóztatták. A lakásán házkutatás alkalmával körül-belül egymilliárd összegű értékeket foglaltak le.

— Betörések szezonja Osijeken. Osijekről jelentik: Hosszabb szünet után megint megkezdődtek Osijeken a betörések. Most egyszerre három helyen is történt betörés a városban. Az első betörés a görögkeletiek templomában történt, amely a Várban van. Az ismeretlen tetes — a nyomozás kétségtelen megállapítása szerint — még tegnap délután loptozott be a templom belsejébe, ott elrojtókódott. A legértékesebb templomi felszerelési tárgyakat szedte össze és vitte el magával, leginkább azonban az ezüst tárgyakat, és ékszereket, még pedig a következőket: 12 darab ezüst kandelábert, számos értékes ezüst kereszett, több helyet és finom szőnyegert, néhány kegy-szert és sok más értékes templomi felszerelési tárgyat. Az ellopott érték-tárgyak összértéke eléri a kétszáz ezeri koronát. — A másik betörés az Alsó-városban történt, ahol a betörők az elemi iskolát tiszteletük meg látogatás-sukkal. Heczeg iskolaigazgatót öszo-bájában az irászfaltökök feltörték és számos érték tárgyat vettek magukhoz. Az ellopott tárgyak értéke több ezer koronát tesz ki. — A harmadik betörés Pletl és Bedricsics egk divatszalonjában történt. Az üzlethelyiségbe alkulesaj jutottak be a betörők s mintegy 40—50.000 korona értékű áru vittek el. Az osjeki rendőrség az nyomozás során letartóztatta Bertics Blagoje rovtú multu betörőt, aki tagadja, hogy a betörésekben résztve-volna, azt azonban bevallotta, hogy Vukováron betöréseket követett el.

— Kommunista! foszogatnak Prágában. Prágából jelentik: Kedden nagy népgyűlést tartottak Prágában a kommunisták. A népgyűlés után a tömeg a Mihály-kapu táján ostrom-alta vette a várost, az üzletek kiraka-tait bevették és az üzleteket teljesen kifosztották. A rendőrség csak a fá-madást után érkezett a helyszínére és így egyetlen foszogatót sem sikerült elfogni.

(*) A legértékesebb és legofolesőbb vil-lásreggeli Landovics (vot Bačka) ven-déglőjében. Csak 2 dinár.

— Borsos számlákat prezentál a Népszövetség. Danzig aelőtt virágzó nagy-város volt a Keleti tenger partján, Né-metországban egyik fontos kereskedé-sim kikötője. Aztán jött a világháború, majd pedig a világédek és ebből az alkalomból Danzig váratlan rangemelé-sben részesült: állam lett belőle. A nagy-városból törpe kis államná vedlett. Mint egyszerű városnak jól ment a sora, mint önálló államnak azonban ugyan-csak rosszul áll a szánya. Nagyon költséges dolog manapság államiságot lé-tszani, különösen akkor, ha úgy hirtelen beleszpen az ember, illetve a város ebbe az új pozícióba. Már szinte kezdett betelatlunni a derék Danzig a ro-konzenszes új állam, államocska az új mesterségekbe, amikor most egyszerre hirtelen beittott a nagy baj. Mint Genf-ből jelentik, a Népszövetség harminchat milliárd márdát akar kivetni Danzigra, azért, amiért a békeszerződésnek önálló független államná léptették fel. Ez a horribilis vizsgadíj, amely hadisarcnak is tulságosan sok volna, valóságilag kétségsbeelit a danzigiakat. A danzig pol-gármester, illetve a danzig államot más-is kézzel-lábbá tiltakozik az egvárdalu fizetési meghagyás ellen és kiszámítot-ta, hogy a szegény danzigiaknak száz évig kellene dolgozniok és nélkülözniok, amíg ezt a rémségen nagy összegert kiázdhatnák. Emelgova nem fizetnek egy garast sem. Egyébként ugyanaz a drága megletésért éri valószínűleg az új államok közül a Balti országokat. Len-gyelországot, sőt Csehslovákiát is. Ezekből is be akarják vasalni az állami függetlenség árát. Most már csak az kérdés, hogy mifele kasszába fog be-lyolni az a telerdek milliárd? És hogy költőnek államnak-e a szabad és függet-len államok?

CREM ARANYKALÁZS CREM
PINTÉR FERENC
Szt. József gyónyszertára
Subotica

(x) I. M. Ovdia beogrđđi ügyvéd, telefon 1548., Kralja Milana 9 (az udvarban). Interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Leveléz szerbül, magyarul. 3743

(*) Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nemí betegek részére. Rendel délelőtt 7-9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Ploška-féle ház.

(*) Róth Olga kozmetikai intézetében Kr. Alexandrova-utca 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, figyelemre, modern szépségápolás, arcórhám-ápolás, alkalmatlan hajsza, pattanások, szemölcsök, szepők, műfogók végleges elhelyezése. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, pudingek, gyógyszerpapok, arcfehérítő és szepőkendőcsök stb. 2804

(*) Figyelem! Megérkeztek a legújabb parízi és bécsi női kalapmodellek Beer Böszl kalapszalagjába. Subotica, Dušanava-utca, kaszinó-palota. — Kalapalkísások jutányosan és pontosan eszközöltetnek. 0196

(*) Minden hölgynek fontos, hogy ruháit olcsó és divatosan készíttesse Sztraka Mihály női divatszalonjában, Subotica, I. Skotus Viatora-utca 15. Posta mellett. 6386

(*) Közírré tesszük, hogy a Konyv- és árverés közbejött akadályok miatt folyó hó 26-ára halasztott el. 0800

(*) Friss dunai hal kapható Olgold Salamonnál. 6841

(*) Dr. Kosztolányi Árpád orvos rendel Wilsonova-utca 34. szám alatt (a polg.-iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegek délelőtt 8-10-ig, bőr- és nemibetegeknek délután 3-6-ig. (Sárvársan-oltások vérbajásoknak). 0000

Közgyűlés

A novisádi kereskedők és a vámhivatal

A novisádi kereskedők a vámhivatallal sehogyan sincsenek megelégedve. A hivatalos testületkőhöz, a novisádi ipar és kereskedelmi kamarához a panaszok tömege érkezik. A kamara a panaszokat csokorba gyűjti és eljuttatja a pénzügyminiszterhez és most már a harmadik felterjesztést intézte a pénzügyi kormányhoz. A legutolsó felterjesztésben a következőket ajánlotta a bajok megszüntetésére:

• A vámhivatal személyzetét okvetlenül és halaszthatatlanul emeljék fel, mert ezáltal az elvámolásokat gyorsabban és pontosabban lehet majd végrehajtani. Ez nem a kereskedők, de az állam szempontjából is fontos, mert a vámdíjakhoz így gyorsabban jutna az állam hozzá.

• A postán a vámfiókokat azonnal állítsák fel, hogy a csomagok kikészítését megkönnyítsék.

A vámhivatal helyiségeit bővítsék ki, mert az sem a követelményeknek, sem az állam tekintélyének nem felel meg.

A novisádi kereskedők attól tartanak, hogy ennek a mostani legújabb felterjesztésnek sem lesz meg a kívánt eredménye.

A vajdasági kéményseprők új árszabálya. A vajdasági kéményseprő-mesterek a mostani árszabállyal sehogyan sem voltak megelégedve. Panaszokadtak, hogy az a nagy drágaságnak nem felel meg. A községek vonatkozólag 3 év előtt szabályozták

utóljára a kéményseprői díjakat, míg a városokra nézve egy év előtt. A panaszok folytán a novisádi ipar és kereskedelmi kamara kéményseprő-gyűlést hívott össze, hogy új osztályozást és új tarifát alkossanak. A gyűlés most tartották meg, melyen a Vajdaságot két csoportba osztályozták. Az elsőbe tartoznak: Novisád, Subotica, Sombor, Senta, Stara-Kanizsa, Beeskerek, a másodikba pedig Bács-Bodrog és Baranya megyék községei. A díjakat a községekben 200—300%, a városokban 150—250%-al emelték. A díjszabályzatot minden tételre nézve kidolgozták, s jóváhagyás végett elküldötték Bács-Bodrogmegye, Torontál vármegye és Baranya vármegye alispánjaihoz és az érdekelte városok tanácsaihoz. A városokban a felemelt díjakat június 1-től, a községekben pedig január 1-től visszamenőleg kell fizetni.

TÖZSDE

Beograd és Novisad ünnep miatt tőzsdeszűnet.

Zagreb, szeptember 21. (Zárlat): Berlin 20.40. Prága 8.28. Budapest 12.20. Bukarest 1.92. Páris 20.24. Newyork 2.76. Zürich 51.48. London 12.60.

Zürich, szeptember 21. (Zárlat): Berlin 0.38. Hollandi forint 207.50. Newyork 534.50. London 23.69. Páris 40.90. Milano 22.55. Prága 16.10. Budapest 0.22. Zagreb 1.77. Varsó 0.07. Bécs 000.75., bélyegzett 0.00875.

Budapest, szeptember 21. (Zárlat): A devizaközpont jelentése: Napoleon 9400. Font 11.125. Dollár 2500. Frank 190. Márka 1.90. Lira 505. Osztrák korona 305. Lei 15.25. Sokol 75. Dinár 30.80.

(*) Elsőrendű kabátok, kosztümök, egymint ruhák a legutolsó divat szerint készülnék Kísztői nőiszabónál, Subotica Zomborski put. 1.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

Közírré tesszem, hogy a néhai Konyv- és árverés Dancica hagyatékához tartozó különféle ingókat, butorokat, ruhaneműket, háziesszközöket stb., melyek a kezemi közt levő leltárban vannak körülírva, folyó évi szept. 26-án reggel 9 órától kezdődőleg és folytatólag a következő napokon d. c. 9—12 és d. u. 2—5 óráig a helyszínén örökhatagónak VII. Zmaj Jovina-utca 14. sz. házában a végrendeleti végrehajtó, dr. Jovan Manojlović subotici ügyvéd kérelmére nyilvános árverésen el fogom adni.

A vételárát vevő nyomban kifizetni, a megvett tárgyat azonnal elvinni és a vételi illetéket viselni tartozik.

Subotica, 1922. évi szeptember hó 19.

Dr. Radivoj Miladinović kir. közl.

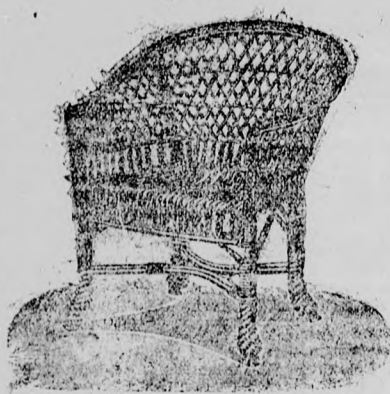
Férfi és női ruhákat 100 év óta fest és tisztít

Husvéth István keimefestő és vegytisztító gyára Sombor, kétfestő gyáráról kéjken min át és ajánlatot

Keszler Péter

nád- és kosárárugár
Apatin.

Kerti butorok, kosarak, gyermek-kocsik és nád butorkészletek.

Szállítás az ország minden részébe és a külföldre is.

„Danica”

CIPŐ a legjobb és legolcsóbb
Subotica, Aleksandrova ul.

ZENEMŰVEK

Zongora iskolák, hegedű iskolák, ujjgyakorlatok, előadási darabok, operettek, kuplék

állandó nagy raktára.

Vig Zsigmond Sándor

könyvkereskedés, zenemű osztálya
Karađojev trg. SUBOTICA Telefon 57 sz.
Zenei kérdésekre felvilágosítást nyújt!
Postán érkező rendeléseket aznap a legpontosabban elintézi.

Sajat készítményű

női kötött kabát
női kötött ruha
leánygarnitúrák
leányruhák
svetterek, sálak
sapkák stb.
Gyapjufonál
eladás!

Üzlet: Pašičeva-utca 8.
Üzem: Pašičeva-utca 10.
Gőzfürdő mellett.

Eladás:

Nagyban! Kicsinyben!

Különleges kötött-szővött árak raktáron!

BECK JENŐ

kötszővő üzeme Subotica, Pašičeva-ul.

SZABÓKELLEKEK
WATTA, BÉLÉSÁRUK
GOMBOK, PLASZTIKA

nagyban és kicsinyben legolcsóbban és a legjobb minőségben szerezhetőek be
KAPAMADŽIJA BRANKÓ
szabó-ülönlegességek üzletében
NOVISAD, KRALJA PEIRA BR. 22.

NYILTTÉR.

Salver Lajos ur cregünköl kilépett és részünkre semmiféle megbízást nem teljesíthet.

6829

Krausz Béla i drug
Subotica.

Árverési hirdetmény.

Egy drb. „Skat“ gyártmányu 824 HP, 4 üléses autó, továbbá 1 drb. „Laurin“ és „Klement“ gyártmányu 16/18 HP, 4 üléses autó f. évi szept. hó 24-én délelőti 9 órakor Vel. Bečkerekben, Kralja Petra trg. a „Rózsa szálló“ előtti terezen nyilvános árverésen szabad kézből eladásra fog kerülni. Mindketet autó teljesen jókarban van és üzemképes.

Kikiálási ár egyenkent 20.000 dinár. Reflektánsok kötelesek az árverés előtt 2000 dinárt készpénzben letétbe helyezni.

Vel. Bečkerek, 1922. szept. 16.

6634

KALORIA

TÜZELŐANYAGKERESKEDES

Telefon 512 SUBOTICA Telefon 512

Aprított és száraz hasáb tűzifa,
csomagolt- és kovács faszén kapható
állandóan a legolcsóbb napi árban.
Kivánságra házhoz szállítva.

**Egy jóforgalmu
fűszerüzlet
sarokházzal**

együtt más vállalat miatt
eladó és azonnal átvehető

Bővebbet

Bergel Jakab
ügynöknél **Sentán.**

Ertesítem a tisztelt ve-
vőmet, hogy

ecetgyáramat

I. Vojnovićeva ul. 5. alá
Pestköz, a városi bér-
palotával szemben) hely-
eztetem át.

Ugyanott paprikának
való hordók olcsó árban
kaphatók.

Kemény ecetgyáros

A f. Izraelita hitközségnek és
hitveseknek tisztelttel értesít-
tettem, hogy az előbbieknél
ünnepekalkalmával használandó

אחרונים
cedrus és
לולבים
pálmák

megérkeztek. — Most is — úgy
mint máskor a legjobb és a
legszolidabb készlet látogom
nyújtani. Kiváncsra mindössze-
rűnti árajánlatot küldök. 6355

Freilich S. Subotica
Stipe Grgića ul. 21.

Két darab

habervergép

használt de jóállapotban
eladó. Ugyanott eladó 3
márványasztal is. Dorn-
städter cukrászda Novisad
6698

Feketicse

fő forgalmas helyen levő házam 300 négy-
szög öl területen fekvő 4 szoba, 1 kovács
műhely, 3 konyha, nagy felszer., az udvar-
ban külön álló teljesen modernül felszerelt
Fényképészeti műhely eladó.
A fényképészeti felszerelés külön is eladó.

Heck Keresztély.

Fodrászok

legolcsóbb bevásárlási forrása

KAICS PÉTER
fodrászati cikkek és illatszerek nagy
raktára

Subotica, Rudičeva ul. — Telefon 147.

**Legalkalmasabb
ajándék gyermekeknek**

DEAK-MOZI
ÁRA 10 DINÁR.

Kereskedőknek és tanulóknak nagy áronedmény.

GYÁRI LERAKAT:

Teltsch Gáspárnál Sombor.

FESTŐSEGÉDEK,

kik minta után is, egész önállóan
dolgoznak, állandó munkára kerestetnek.

WEISZ HERMINA

RAHAFFESTŐGYÁR, NOVISAD.

**UTAZASI UGYBEN INGYENES
FELVILÁGOSÍTÁST
NYER MINDEN UTAS, AMI UTLEVELÉT**

J. Kanau

utazási osztályával **BEOGRAD, Čika Ljubina ul. 7.**

láttaoztatja. A cég a láttaozásokat saját kurirjaival a leggyor-
sabbban, legbiztosabban és legolcsóbban végzi. — Podgyászbiztosítás
a legmérsékeltőbb feltételek mellett.

Fiók: NOVISAD, Kralja Aleksandrova ulica 7. szám.

ÜGYNÖKSÉGEK:

SUBOTICA: Smatana Lajos, Pašičeva ulica 2., Telefon 131 és 75.

Sombor: Gerner J., Kralja Aleksandra 5/1. — **Veliki-Bečkerek:** Bánátj

Kereskedelmi Ügynökség. — **Sarajevó:** Mayrberger Franjo, Pašičeva ul. 32.

Vrsac: Fuchs Ernő, Pašić trg. 4. — **Star-Bečej:** Gombos Henrik,

Senta: Dr. Erdélyi István.

TESSÉK MEGGYÖZÖDNI!

„RUSKA MLEKARA“

házhoz szállít előfizetésre

TEJET

október 1-től. Előjegyzéseket már most elfogad
Kralja Aleksandrova 4., az Angol Magyar bank
mellett. Vilsonova ul. 20., a postával szemben.

Itt a szezon!

Urak és hölgyek

kalapjaikat

a legujabb modellek szerint

Sild József

kalaposmester modern felszerelésű műhelyében ké-
szítessék legjutányosabb árak mellett. A legujabb
modellek megérkeztek.

Női kalapok

a legelegánsabb kivitelben a legujabb
divat szerint a legolcsóbban kaphatók

Klein Leonánál

Manojlovićeva ul. 1.

Átalakításokat legjutányosabban vállalok.

GÖMBÖLYŰ ÉS SZÖGLETTES DOBOZOK

írkák, noteszok, mindenféle üzleti könyvek és
raszturék izékes kivitelben, jutányos áron
készülnek

FISCHER ERNŐ

doboz és üzleti könyvek gyárában, Karadžićeva
ulica 26. (Saját ház) Felvételi iroda Pašičeva
ulica 9. Telefon 62.

Lithographiai részvények, betétkönyvek, csekklapok, többszínű címkék igen jutányosan készülnek Pašičeva-ulicai lithographiában

